

Перемога у XV Міжнародному конкурсі українознавства

Для Джурівського ліцею надійшли гарні вісті із Науково-дослідного інституту українознавства (м. Київ). За підсумками роботи журі XV Міжнародного конкурсу визначено переможців учнівських пошуково-дослідницьких робіт. Одним із них серед десятикласників України стала наша учениця Таня Ориджук. Вона розповіла нам про те, як проходила підготовка до конкурсу та поділилася добрими емоціями від його результату.

"Робота над дослідженням тривала більше року. Тему запропонував Роман Дмитрович Чобан, що був керівником моєї роботи. Справа в тому, що на Покутті зберігся унікальний новорічний звичай. Це так зване "ходіння з бичками" або "жеребцями" (в Джурові їх називають "чинчиками"). Цікаво що більше на території України такого обряду немає ніде. Його поширення обмежується Снятинщиною, Городенківщиною, частково Коломийщиною та окремими селами Чернівецької області. В Джурові цей обряд проходить дещо спрощено. Малі хлопчики в переддень Святого Василя приходять до дівчаток із вирізьбленими вербовими паличками, що символізують старостів, і запитують: "Чи треба щастя-здоров'я?" Після ствердної відповіді дарують дівчинці "старостів" і отримують певну винагороду. У інших селах, наприклад, Рудники, Устя, Видинів, Прутівка, Белелуя та ін. звичай проходить, як на мене, більш цікаво. Із дерева вирізуються різноманітні фігурки-стилізовані символи. Серед них, наприклад: *предмети побуту та знаряддя праці*: веретено, пранник, коса, серп, вила, бочка, колесо...; *тварини*: бички, овечки, бджоли, курка, свиня, гуска....; символи віри: церква, дзвіниця, хрест, священник; *різні дійові особи родинних обрядів*: дід, баба, хлопець (парубок), дівчина, молодий і молода, старости... В кожному селі такий перелік різний. Хлопчик із "бичками" (в інших селах їх називають "жеребцями") приходять до господаря і після

традиційних привітань відбувається наступне дійство. Господар із торбини хлопчика наосліп витягує фігурку, а хлопчик пояснює, що вона означає і бажає, щоби в новому році добре велося в господарстві те, що він витяг. В цілому на всьому Покутті обряд є символічним ворожінням із побажаннями достатку та благополуччя сім'ї на майбутній рік. Якщо чесно, то я і не звертала великої уваги на цю традицію і гадки не мала, що чинчики, (жеребці, бички) можуть бути такими різноманітними. Проводячи опитування та збір матеріалу у багатьох людей, переконувалася наскільки звичай є древнім, цікавим і оригінальним. В роботі опрацьовано праці попередніх дослідників, що вивчали цю обрядодію. Нами систематизовано та класифіковано фігурки, пояснено походження їх назв. Більшість із них я сфотографувала та замалювала. На карту нанесено всі населені пункти, де зафіксоване це дійство. На жаль, як виявилось, в багатьох селах ця традиція зникає. Тому я висловила своє бачення як зберегти такий обряд для майбутніх поколінь.

Мені було дуже цікаво працювати над таким дослідженням. Серед інших конкурсів, в яких я приймала участь, він був першим конкурсом такого масштабу. Це був неймовірно важливий досвід. І я хочу висловити свою подяку Роману Дмитровичу оскільки, якби не він нічого цього не було б".

Бурчак Наталія Романівна
педагог-організатор Джурівського ліцею